

**16/2022. (III.2.) OBT határozat
a Bírák Etikai Kódexéről és annak elfogadásáról**

BÍRÁK ETIKAI KÓDEXE

Preambulum

Magyarországon a bírói hatalom független, feddhetetlen bírákból álló, átlátható bírósági rendszer útján tölti be alkotmányos szerepét.

A bírói hivatás a bírakkal szemben a társadalomban általánosan elfogadott etikai normákhoz képest szigorúbb követelményeket támaszt.

A Bírák Etikai Kódexének célja, hogy a bírósági szervezet iránti közbizalom erősítése érdekében iránymutatásként meghatározza a bírák által követendő etikai normákat, a bírói hivatás etikai követelményeit, támogatást nyújtson az etikai kockázatot rejtő magatartások elkerüléséhez és védelmezze a hivatásukhoz méltó magatartást tanúsító bírákat.

A Bírák Etikai Kódexének hatálya a Magyarországon kinevezett bírákra terjed ki.

**1. Cikk
Függetlenség és pártatlanság**

(1) A bíró az ítélkező tevékenysége során mindenféle befolyástól, nyomástól, fenyegetéstől és egyéb beavatkozástól mentesen jár el, érvényesítve a felekkel való egyenlő bánásmód elvét.

(2) A bíró munkája során a látszatát is kerüli annak, hogy bárkinek kedvez, eljárása és döntése pártos vagy előítéletesen alapul. Az ügyek eldöntésében — az anyagi és eljárásjogi szabályok keretei között, összhangban a saját lelkiismeretével — szabadságot élvez, döntéseit függetlenül hozza meg.

(3) A bíró a törvényhozó és végrehajtó hatalomhoz fűződő szükségtelen kapcsolatokról és befolyásokról tartózkodik, és ennek mindenki számára nyilvánvalónak kell lennie.

2. Cikk

Összeférhetlenség

(1) A bíró politikai tevékenységet nem folytat, nyilvánosság előtt tartózkodik a politikai megnyilvánulásoktól. A bíró jogosult a törvényes keretek között szervezett nyilvános rendezvényen részt venni, de ügyelnie kell arra, hogy részvétele ne keltse politikai elkötelezettség látszatát.

(2) A bíró csak olyan díjat, plakettet, oklevelet vagy más hasonló kitüntetést vesz át, amely – figyelemmel az elismerést adó személyre vagy szervezetre, valamint az adományozott díjra – nem sérti a bírói hivatás tekintélyét, annak méltóságát, valamint a bíró független, pártatlan és befolyásolásmentes működésének látszatát.

3. Cikk

Méltóság és egyenlőség

(1) A bíró viselkedésében és megjelenésében is távol tartja magát a szélsőségektől, kerüli a hivalkodást, megjelenése mindenkor alkalomhoz illő; nyilvánosság előtt tartózkodik minden olyan megnyilvánulástól, amely méltatlan a bírói hivatáshoz.

(2) A bíró magánéleti kapcsolatait, valamint szabadidejének eltöltését úgy alakítja, hogy az a hivatásának méltóságát, pártatlanságát, illetve annak látszatát se veszélyeztesse; magánéleti nehézségeinek higgadt, körültekintő és tisztességes rendezésére törekszik.

4. Cikk

Nyilvánosság, közösségi média

(1) A bíró a véleménynyilvánítási, a lelkiismereti- és vallásszabadsághoz, valamint a gyülekezési és egyesülési szabadsághoz fűződő jogát úgy gyakorolja, hogy azzal megőrizze a bírói hivatás tekintélyét és méltóságát, a bíróságok pártatlan és független működésébe vetett közbizalmat.

(2) A bíró a joggal, jogrendszerrel, a bíróság igazgatásával kapcsolatban is szabadon véleményt nyilváníthat, különösen publikálhat, előadást tarthat és oktathat.

(3) A bíró a világhálót kellő körültekintéssel használja. Kizárólag olyan információt, hang- és képfelvételt oszt meg vagy minősít, amely nem csorbítja a bírói hivatás tekintélyét és méltóságát, valamint a bíróságok pártatlan és független működésébe vetett közbizalmat.

5. Cikk

Gondosság

(1) A bíró a részére kiosztott ügy célirányos és észszerű határidőn belüli lezárására törekszik, a munkáját felkészülten, szakmai elkötelezettséggel végzi.

(2) A bíró gondot fordít a bíróság eszközeinek és erőforrásainak a rendeltetésszerű és gazdaságos felhasználására.

(3) A bíró munkájában és magánéletében óvja környezetét és arra törekszik, hogy ne veszélyeztesse a jövő nemzedékeinek szükségleteit.

6. Cikk

Szakértelem

(1) A bíró törekszik arra, hogy fejlessze a bírói feladatai ellátásához szükséges tudását, képességeit és készségeit, és e célból folyamatos önképzés mellett elsősorban bírói irányítás alatt szervezet képzési lehetőségeket vegyen igénybe.

(2) A bíró akkor vállal nem igazságszolgáltatással kapcsolatos feladatot, amennyiben annak ellátása a bírói tisztségével járó kötelezettségeinek indokolatlan háttérbe kerülését nem eredményezi.

7. Cikk

Tisztesség

(1) A bíró jogai érvényesítése és kötelezettségei teljesítése során a tisztességes és jóhiszemű joggyakorlás követelményének megfelelően jár el.

(2) A bíró az eljárásokban résztvevőkhöz fűződő személyes viszonyában **is** elkerüli azokat a helyzeteket, amelyek a pártosság látszatát kelthetik.

8. Cikk

Tisztelet, együttműködés

(1) A bíró tiszteletben tartja minden ember méltóságát és hivatása gyakorlása során erre ösztönzi munkatársait és az eljárásban résztvevő személyeket.

(2) A bíró hivatása gyakorlása során a hatóságok és társ-hivatásrendek tagjaival, valamint munkatársaival együttműködésre törekszik, kölcsönös tiszteleten alapuló udvarias magatartást tanúsít.

(3) A bíró az eljárása során — a szükséges határozottság mellett — türelmes és udvarias, tartózkodik az indokolatlan megjegyzésektől és minősítésektől, mindenkitől megköveteli, hogy a bíróságnak és egymásnak megadják a kellő tiszteletet.

(4) A bíró eljárása során és a határozataiban tartózkodik a sértő kioktatástól, a bírói tekintély csorbításától. A más bíró által hozott döntéseket eltérő szakmai álláspontjának kifejtését meghaladóan nem bírálja. Ezeket azonban a tudományos, oktatói vagy egyéb szakmai tevékenységének gyakorlásakor értékelheti, véleményezheti.

(5) A bíró nem használ a felek közti sértő különbségtételt sugalló nyelvi eszközöket, tartózkodik a féllel való részrehajlást mutató vagy leereszkedő megnyilvánulásoktól.

9. Cikk **Bírósági vezetők**

(1) A bírósági vezető a feladatát a munkatársaitól elvárt etikai követelményeknek megfelelően, példamutatóan látja el; tartózkodik a beosztottjai emberi méltóságát sértő magatartástól.

(2) A bírósági vezető igazgatási tevékenysége során a munkatársaival igazságos, következetes, méltányos és egyenlő mércét alkalmaz minden beosztottjával szemben.

(3) A bírósági vezető tiszteletben tartja munkatársai szakmai önállóságát, figyelmet fordít arra, hogy a bírótársai hivatásukhoz méltó magatartást tanúsítsanak.

(4) A bírósági vezető tartózkodik attól, hogy a saját véleményét az általa irányított szervezeti egység bíráinak véleményeként jelenítse meg, és képviselési jogával egyéb módon sem él vissza.

(5) A bírósági vezető a szolgálati bírósági eljárással érintett ügyekben az eljárás befejezéséig tartózkodik az ezzel kapcsolatos véleménynyilvánítástól, fokozottan ügyel az eljárással érintett személyiségi jogainak megóvására.

(6) A bírósági vezető tartózkodik a bírói öngazgatási- és érdekképviselési szerv sértő minősítésétől, tagjainak hátrányos megkülönböztetésétől, legitimációjukat tiszteletben tartja.

(7) A bírósági vezető tartózkodik minden olyan magatartástól, amellyel bírói öngazgatási vagy érdekképviselési szerv tagját — az ilyen szervben fennálló tagsága vagy a szerv érdekében kifejtett tevékenysége miatt — hátrányosan megkülönböztetné, tevékenységét akadályozná vagy lehetetlenné tenné.

(8) A bírósági vezető a vezetése alatt álló szervezeti egység bírói öngazgatási és érdekképviselői szerveit támogatja, törvényes működésüket, jogaik gyakorlását biztosítja.

(9) A bírósági vezető bírói öngazgatási testület, érdekképviselői vagy szakmai szerv tagját nem szólítja fel lemondásra, erre nem is kéri vagy ösztönzi.

(10) A bírósági vezető a nála alacsonyabb beosztásban lévő más bírósági vezető tájékoztatási jogait szükségtelenül nem korlátozza.

(11) A bírósági vezető megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy az etikai szabályokat a vezetése alatt állók betartsák.

(12) A bírósági vezetőkre vonatkozó etikai szabályok az igazgatási feladatokkal megbízott bírásokra is irányadóak.

10. Cikk

A bírói önkormányzati- és érdekképviselői szervek tagjai

(1) A bírói önkormányzati- és érdekképviselői szervek tagjai a választott tisztségükhöz méltó magatartást tanúsítanak annak gyakorlása során.

(2) A bírói önkormányzati- és érdekképviselői szervek tagjai e tisztségüket nem használják fel egyéni érdek érvényesítése céljából.

(3) A bírói önkormányzati- és érdekképviselői szervek tagjaira egyebekben a bírósági vezetőkre vonatkozó etikai elvárások irányadóak.

11. Cikk

Hatálybalépés

A Bírák Etikai Kódexe 2022. július 15. napján lép hatályba.

Budapest, 2022. március 2.

Deutschné dr. Kupusz Ildikó
az Országos Bírói Tanács
elnöke